

Mirnin otac djeci čita priču

slikovnice 'Miševi i mačke naglavačke' Luke Paljetka. Naše ilustracije ne sličie ilustracijama mačaka iz slikovnice! Objašnjavamo ovu nepodudarnost kontinuiranim poticanjem dječje samosvijesti, osobnosti, razvijanjem svijesti o tome da smo svi različiti i posebni, i zato koristimo vlastita rješenja i kreativnost... Bujicama smijeha pratimo čitanje, a smiju se i oni najmanji, dvogodišnjaci, koji možda ne razumiju baš sve šale velikih, ali uživaju u opuštenoj i ugodnoj atmosferi čitanja. Uključenost i uranjanje u određeni lik ili tekst intenzivira se Danom Antuntuna. To je naš poseban dan, kad djeca s roditeljima kod kuće osmisle odjeću u kojoj dođu u vrtić. Toga dana mali se mozgovi dodatno aktiviraju u nastojanju da osmisle bezazlene nepodopštine dostojne jednog Antuntuna!

Ponekad učinimo 'izlete' u poeziju za velike, ali ne s ciljem da dijete

reproducira zapamćeno. Činimo to da bismo obogatili i produhovili dječju dušu, da osjete zanos pjesnika i čuju ljepotu nanizanih riječi. Odabrala sam prema vlastitom afinitetu pjesmu Dragutina Tadijanovića 'Pozdrav šumi' u okviru projekta 'Šuma'. Zahvaljujući roditeljima u vrtiću smo, radi boljeg doživljaja djece, dopremili veliki hrastov panj na koji sam stala i najavila djeci da želim izreći pjesmu šumi u čast. Nakon prezentacije pjesme, djeca su jedno po jedno stala na panj i zanese no se obraćala šumi svojim i pjesnikovim riječima. Osjetila su i prepoznala atmosferu pjesme, prepoznala ljubav pjesnika prema prirodi i potpuno je razumjela. Još zanimljivije je bilo na izletu u Okiću kad smo šumu doživjeli svim osjetilima! A tek u Gradu Mladih... Ponosno možemo reći: 'Maline' poštuju prirodu, a umjetnost pisane riječi nam pomaže u tome.

Kad zbog Gite želim ići u vrtić

U našu grupu pozivamo mame, tate, djedove i bake na čitanje, prepričavanje i slušanje priča u popodnevnim satima. Prije nekoliko dana Filipov tata pročitao nam je priču 'Gospodin Nosko nalazi prijatelja'. Filip je bio jako ponosan, a nama ostalima bio je zanimljiv način na koji ju je Filipov tata pročitao.

'Čudnovate zgrade šegrta Hlapića' čitali smo svakodnevno, u nastavcima. Marijina mama dovela je djevojčicu u

vrtić objašnjavajući da ne radi i da je planirala provesti dan sa svojom djevojčicom, ali Marija nije željela propustiti Hlapićeve dogodovštine. Toliko joj se Hlapić svidio. Koliko je priča snažno odgojno sredstvo, pokazuju djeca, jer se često poistovjećuju s glavnim likom, on im je uzor koji oplemenjuje, uči ih dobru i zlu, moralnim vrijednostima, snazi uma... U trenucima svađa i prepirki činimo refleksiju na pročitano djelo kako bismo potaknuli razvoj socijalnih vještina i učili biti asertivni. Ulomak u kojem Hlapić provodi vrijeme u igri s pastirima podsjeti ih na njegovu mudrost, a istovremeno izmami osmijehe. Djeca u mnogim situacijama koriste riječi spisateljice: 'Malen kao lakat, veseo kao ptica, hrabar kao Kraljević Marko, mudar kao knjiga, a dobar kao sunce...'

Nakon svake inspirativne priče nastaju raznolike dramatizacije, a u izradi kostima za njihovu prorađu nam često pomažu roditelji. Jednom smo prilikom odlučili napraviti i vlastitu slikovnicu o Hlapiću, a mnogo je dječjeg truda uloženo u ilustracije i opisivanje priče. Naša Ivana, tajnica vrtića, pomogla nam je plastificirati novu slikovnicu koja i sada ravnopravno stoji na polici među ostalim slikovnicama Centra početnog čitanja i pisanja. Koristimo je često, raspravljamo o njoj, kritički promišljamo, iznosimo ideje, misli i pričamo, pričamo, pričamo... i veselimo se novim pričama!

Pričaonica

Sonja Pribela-Hodap, psihologinja
Dječji vrtić Radost, Crikvenica

Prije nepune tri godine, u Dječjem vrtiću Radost inicijativa potaknuta raspravom psihologinje o tome na koji način djeci nespavačima ponuditi kvalitetno provedeno vrijeme, rezultirala je dogovorom o organiziranju Pričaonice. Ovo je priča o njezinu razvoju.

U tijeku je priprema za dnevni odmor. Djeca koja nemaju potrebu za spavanjem okupljaju se u sobi psihologinje. To je mala ekipa slušača priča. Svako čitanje u Pričaonici počinje na isti način – zajedno duboko udahne mo i izdahnemo, prvo opuštajući se samo pravilnim disanjem, a zatim i

kroz jednostavnu tjelesnu relaksaciju čvrsto stežući i opuštajući mišiće (postupak je vođen pričom) i djeca tako nauče opustiti cijelo tijelo. Važno je umiriti se da bi priča uopće došla do malog slušača. Nevoj djeci je na početku zadatak da smire tijelo i misli bio gotovo neprirodan, no nakon nekoliko tjedana svakodnevnog čitanja sva djeca mogu vrlo usredotočeno i mirno odslušati priču i aktivno sudjelovati u ostalim aktivnostima Pričaonice.

Pričaonica kao mjesto iskrenog susreta

Znamo da je priču najbolje pričati u trenucima kad djeca trebaju promjenu aktivnosti. Vrijeme poslije ručka učinilo nam se idealnim. U tih pola sata djeca nespavači mogu uživati u Pričaonici, posebno osmišljenoj aktivnosti kako bi se u najmlađih razvila ljubav prema priči i knjizi. U početku je Pričaonica vođena idejom kako je ovakav oblik rada izvrsna prilika za vježbanje vještina aktivnog slušanja i drugih vještina koje škola očekuje od predškolaca. No, malo po malo, Pričaonica je prerasla početnu ideju i postala prostorom iskrenog susreta djece i predškolske psihologinje. U našoj maloj grupi svakom novom pričom grupa je bivala otvorenija za priču, djeca su dobila priliku govoriti o svojim osjećajima, radostima, ali i teškoćama i strahovima koje imaju. U tim su razgovorima djeca naučila slušati jedni druge, čekati red, uvažavati osjećaje i razmišljanja drugih u toploj i ugodnoj atmosferi. Slikovnica više nije bila 'samo' za pročitati, ona nam je postala dobar medij za upoznavanje.

U ugodi pričaonice

Slikovnice za čitanje u Pričaonici biram i donosim ja, ili ih donose djeca. Pri odabiru mi je važno da se radi o kvalitetnoj priči i ilustraciji, a danas je, srećom, tržište prepuno dobrih slikovnica i novih priča pa nam izbora ne nedostaje. Priča treba imati glavni lik koji će ih ohrabriti da govore o svojim osjećajima tijekom slušanja i sudjelovanja. Nakon priče potičem djecu na sudjelovanje, na primjer da ispričaju vlastitu priču, a uz to razgovaramo

i o vrijednostima koje priča sadrži. Ponekad u grupi imamo djecu koja dođu s jasnim stavom da ne vole slikovnice. Tada mi je izazov pronaći ono što ih zanima – nekad su to zmajevi, nekad dinosauri, nekad auti... Tada zbog njih u Pričaonicu donosim i ciljano odabrane knjige, a onda malo po malo ubacim i koju bajku s opasnim zmajem ili slikovnicu o autu i bez prisile ovog malog slušača uvodim u svijet zajedničkog zabavnog čitanja. Dobro je pratiti grupu i ono što se događa u životu malih slušača. Čitamo i neke prigodne priče, poput *Krispin – Praščić koji je imao sve* i *Petar Mraz i popis zločeste djece*, i to obavezno u vrijeme Adventa jer potiču djecu na razmišljanje o dobrim djelima, odnosu materijalnog i nematerijalnog, te pravim moralnim vrijednostima koje djecu potiču na empatiju i suosjećanje.

Priče koje pomažu djeci

Nedavno se pojavila priča o kombiju i nepoznatim ljudima koji vabe djecu i krađu ih. Djeca u grupi bila su preplašena zbog te priče, a neznanice su opisivala kao čelave maskirane ljude. Bio nam je to poticaj da pročitamo priče *Medvjedići uče o neznanicama* i *Nečko*. Više od tjedan dana trajala je potreba da razgovaramo o opasnim situacijama, ponovno i ponovno djeca su proigravala situaciju u kojoj im se obraća neznanac, a oni odbijaju njegovu ponudu. Priče nose jasne poruke o njihovom pravu na Ne! i o tome kako vanjština ne odaje lošu osobu. Kad sam im odlučila ponuditi sličnu priču iz kolekcije medvjedića Pooha, više je nisu trebali. Zaokupila ih je nova tema – dogodila se krađa, jedna je prijateljica drugoj otuđila njezinu igračku, sve smo imali u grupi – kradljivicu, okradenu, svjedoke, one koji su već prije znali biti uhvaćeni u krađi, one kojima su ukrali... Saslušali smo sve strane, bili su vrlo iskreni – govorili su o osjećajima ljubomore, tuge, zavisti, razočaranja, želje da budu prihvaćeni u grupi, osjećaju nepripadanja. Čitali smo slikovnicu *Medvjedići i Zelenooko čudovište*, o nevoljama s popularnim društvom i prijateljima (svi iz kolekcije

Berenstainovih medvjedića). Na kraju je ukradena stvar vraćena, krađa oproštena, a predmet krađe je na odobravanje i prijedlog grupe posuđen djevojčici koja ga je bila otuđila, uz zajednički dogovor. Svako dijete ima neku svoju omiljenu priču, koju želi slušati ponovno i ponovno. *Mali šef* je D. tako dobro legao jer je napokon mogao otvoreno reći kako i on u kući ima malu šeficu koja mu strašno ometa planove i kako mu je teško jer je sve njoj podređeno (M. se odmah s njim složio), a N. obožava *Izgubio se jedan zeleni pas* jer i ona poput tog zelenog psa ponekad osjeća da je drukčija i da je njezini prezaštićuju.

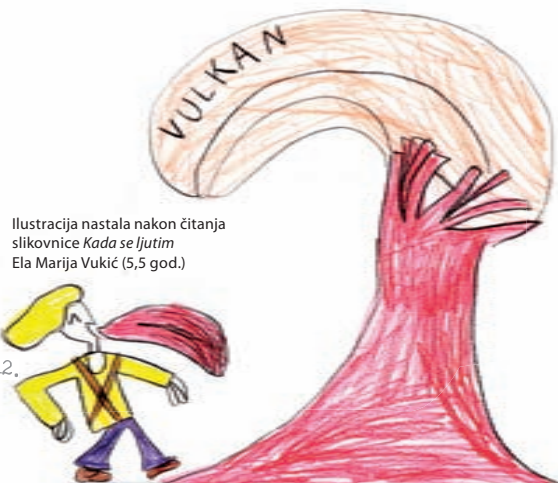
Priča ne završava ovim polusatnim druženjem. Djeca u svojim matičnim grupama i s roditeljima kod kuće prepričavaju priče, nose slikovnice u Pričaonicu i odnose slikovnice u svoje domove, dovode roditelje da se učlane u našu vrtićku knjižnicu... U Pričaonicu dovode sa sobom i mlađu djecu, braću i sestre koji se bore sa snom udobno smještene u jastuke na podu – samo da čuju priču; priče se naručuju, dodatno nadograđuju (ako im se kraj baš i ne sviđa ili im ostane nejasan kao kod priče *Juha od bundeve*) – priče u potpunosti žive.

Izreke o pričaonici:

Pričaonica je mjesto gdje dođeš jer voliš slušati priče. Tamo ima uvijek nečeg lijepog, malo slušaš, malo pričaš. Roman Raguž (6 god.)

Najviše volim tišinu, onda kad sjedimo u krugu i dišemo, dok se pripremamo za priču. Nika Udovičić (6 god.)

Ja volim ići u Pričaonicu jer je tamo zabavno. Najbolja mi je bila priča o djevojčici koja se obojala, a sad mi je najdraža o divu. Volim kad se smijemo. Ivana Gerechtshammer (5 god.)

Ilustracija nastala nakon čitanja slikovnice *Kada se ljutim* Ela Marija Vukić (5,5 god.)

istražujemo i stvaramo